

Udskriftsdato: 26. december 2025

KEN nr 10689 af 21/08/2008 (Gældende)

Afgørelse af klage - Sportsdrik behøvede ikke at indeholde elektrolytter

Ministerium: Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Journalnummer: Fødevaremin.,
Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager, Sagsnr.
9/11668

Afgørelse af klage – Sportsdrik behøvede ikke at indeholde elektrolytter

Resumé

Fødevareregion Øst havde påbudt, at en sportsdrik skulle trækkes tilbage fra markedet.

Fødevareregionen begrundede påbuddet med, at det var groft vildledende, at produktet blev markedsført som en sportsdrik til brug under træning, uden at det var tilsat elektrolytter. Fødevareregionen fandt, at drikken dermed ikke var egnet til at dække et særligt behov i forbindelse med sportsudøvelse og derfor ikke var et sportsprodukt.

Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager fandt, at produktets formål alene var at tilføre energi og hørte til sportproduktkategorien »kulhydratrige produkter«, hvor der ikke gælder noget krav om tilsætning af elektrolytter.

Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager ophævede fødevareregionens påbud.

NN Sportsproduktgrossist A/S

Den 21. august 2008

Sagsnr.: 9/11668

Ref.: mora

Tlf.: 33 95 14 30

Ophævelse af afgørelse om påbud om dokumentation for tilbagetrækning

De har ved brev af 29. november 2007 klaget over afgørelse af 18. oktober 2007 (med tillæg af 5. november 2007) fra Fødevareregion Øst om påbud om dokumentation for tilbagetrækning fra senere omsætningsled af produktet CC.

Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager har behandlet klagen og ophæver afgørelsen.

Dette betyder, at De kan se bort fra fødevareregionens afgørelse og ikke skal fremsende dokumentation for tilbagetrækning fra senere omsætningsled af det nævnte produkt.

De kan læse mere om afgørelsen og begrundelsen for afgørelsen nedenfor.

Sagens omstændigheder

Den 4. september 2007 foretog Fødevareregion Øst tilsyn hos Dem og konstaterede bl.a., at Deres produkt CC blev markedsført som et sportsprodukt til brug under træning, og at produktet ikke var tilsat elektrolytter.

Ved brev til fødevareregionen af 27. september 2007 anførte De bl.a., at CC ikke var ment som et kulhydrat-elektrolytprodukt, hvis mål er at tilføre kroppen væske for at undgå dehydrering, men derimod som et hypertonisk sportsprodukt uden elektrolytter og med en høj koncentration af kulhydrater, hvis formål er at tilføre kroppen hurtigt optagelige kulhydrater under træning for at spare sportsudøverens glykogendepoter. Deres brev var vedlagt uddrag af undersøgelser og faglitteratur på området til dokumentation af, at indtagelse af kulhydrater under træning er relevant.

Ved brev af 18. oktober 2007 meddelte fødevareregionen Dem sin afgørelse om påbud om senest 4 uger fra afgørelsens dato at indsende dokumentation for tilbagetrækning fra senere omsætningsled af CC. Afgørelsen var truffet i henhold til fødevarelovens¹⁾ § 52, jf. fødevareforordningens²⁾ art. 16.

Fødevareregionen begrundede afgørelsen med, at produktet blev markedsført med anprisningen »use during exercise« og dermed som et sportsprodukt. Regionen anførte, at sportsprodukter skal være egnede

til at opfylde et særligt behov i forbindelse med sportsudøvelse, hvilket var beskrevet i rapporten »Report of the Scientific Committee on Food (SCF) on composition and specification of food intended to meet the expenditure of intense muscular effort, especially for sportsmen« (»SCF-rapporten«), som var baseret på en gennemgang af den videnskabelige litteratur vedrørende sportsernæring. SCF-rapporten blev af Fødevarestyrelsen lagt til grund ved bedømmelse af, om et konkret produkt var egnet til at dække et særligt behov i forbindelse med sportsudøvelse, medmindre virksomheden ved hjælp af forskningsresultater af nyere dato end rapporten kunne dokumentere produktets ernæringsmæssige relevans.

Fødevareregionen henviste til, at SCF-rapporten, udover kulhydrat- og proteinprodukter, omtaler elektrolytdrikke som produkter, der er egnede til at fremme udholdenhed under sportsudøvelse. Fødevareregionen fortsatte, at kulhydrat- og elektrolytdrikke er produkter til vedligeholdelse af kulhydratdepoterne og til at hindre dehydrering under præstationen, og at sådanne produkter skulle være tilsat elektrolytten natrium. Da CC blev markedsført til brug under sportspræstationer uden at være tilsat elektrolyt, fandt fødevareregionen, at produktet ikke var en lovlig fødevarer, og at markedsføringen af produktet var groft vildledende.

Fødevareregionen anførte endvidere, at virksomheden i forbindelse med tilsynet var blevet meddelt, at påbudet ville blive udstedt, og at De havde haft lejlighed til at kommentere de oplysninger, der lå til grund for påbudet, samt havde fået frist til den 28. september 2007 for indsendelse af bemærkninger. Fødevareregionen fortsatte, at De ikke havde haft nogen bemærkninger under tilsynet, og at fødevareregionen heller ikke efterfølgende havde modtaget bemærkninger fra Dem.

Ved e-mail af 26. oktober 2007 til Fødevarestyrelsen oplyste De, at De den 28. september 2007 på kontrolafdelingens adresse havde afleveret Deres skriftlige kommentarer til tilsynet den 4. september 2007. De gav udtryk for, at det tydeligt fremgik af fødevareregionens afgørelse af 18. oktober 2007, at fødevareregionen ikke havde taget højde for Deres kommentarer i forbindelse med den trufne afgørelse. De anmodede om, at det udstedte påbud blev trukket tilbage.

Ved brev af 5. november 2007 tilsendte fødevareregionen Dem et tillæg til fødevareregionens påbud af 18. oktober 2007. Fødevareregionen forklarede, at Deres ovennævnte brev til fødevareregionen af 27. september 2007 var blevet modtaget den 1. oktober 2007 men ved en fejl ikke var blevet journaliseret, før fødevareregionens afgørelse af 18. oktober 2007 var blevet afsendt. I afgørelsen var således ikke taget højde for de bemærkninger, der var indeholdt i Deres brev.

Med hensyn til det i Deres brev af 27. september 2007 anførte vedrørende CC skrev fødevareregionen, at det fremgik af SCF-rapportens retningslinier for sammensætning af elektrolyt- og kulhydratholdige sportsprodukter, at sportspræstationer, udover et behov for hurtigt optagelige kulhydrater, skaber et behov for væske og elektrolytter i form af natrium for at opretholde kroppens saltbalance under sportspræstationen. Fødevareregionen vurderede, at det bilagsmateriale, De havde vedlagt Deres brev, ikke indeholdt dokumentation for relevansen af et kulhydratprodukt uden elektrolytter til brug under sportspræstationer. Fødevareregionen fandt, at den af Dem fremlagte litteratur ikke tog stilling til anvendelsen af elektrolytter i sådanne produkter, men blot påpegede behovet for kulhydrater under sportspræstation, hvilket fødevareregionen isoleret set var enig i.

Fødevareregionen fastholdt afgørelsen af 18. oktober 2007, dog blev fristen for indsendelse af dokumentation for tilbagetrækning af CC ændret til den 10. december 2007.

Ved brev af 29. november 2007 klagede De til fødevareregionen over fødevareregionens afgørelse af 18. oktober 2007.

I Deres klage anførte De bl.a., at CC ikke er en kulhydrat-elektrolytopløsning, men en kulhydratholdig snack til indtagelse under sportsudøvelse, og at produktet derfor falder ind under kategorien »kulhydratrige produkter« i SCF-rapporten. De fremhævede, at produktet ikke markedsføres som et middel mod dehydrering, men derimod som et middel til at tilføre kulhydrater under sportsudøvelse. De fortsatte, at

produktet ikke er tiltænkt som en væske, men derimod som en højkoncentreret form for kulhydrat i nem forpakning. De gjorde gældende, at det fremgik klart af SCF-rapporten, at produkter med kulhydrat, men uden elektrolytter, er egnede til anvendelse under træning, og De var derfor uforstående over for fødevareregionens krav om, at Deres produkt skulle indeholde elektrolytter. De fortsatte, at den videnskabelige forskning understøttede, at indtag af kulhydrat øger præstationsevnen uafhængigt af elektrolytter, og at denne positive effekt af kulhydrat alene er så veldokumenteret, at CC er fuldt ud egnet som sportsprodukt til indtag under træning.

Videre gjorde De gældende, at produktet til fulde lever op til kravene i SCF-rapporten samt Kommissionens udkast til fælles EU-regler vedrørende kulhydratrige produkter, da produktet indeholder 100 energiprocent kulhydrat. De oplyste, at produktet produceres i Nederlandene i henhold til den der gældende nationale lovgivning og markedsføres i samme forpakning i hele Europa efter reglerne om varenes fri bevægelighed. De fandt, at kravet om tilbagetrækning var helt uproportionalt for et produkt, som overholdt SCF-rapportens specifikationer og Kommissionens udkast til fælles regler på området, og hvis markedsføring på ingen måde vildleder forbrugerne til at tro, at produktet skulle have en positiv indflydelse på deres væskebalance. De mente, at fødevareregionens afgørelse byggede på en misfortolkning af SCF-rapporten, som dannede basis for dansk praksis, og De anmodede om, at Deres klage blev tillagt opsættende virkning.

Den 20. december 2007 oversendte Fødevareregion Øst Deres klage med sagens akter til Fødevarestyrelsen for behandling. I oversendelsesbrevet fastholdt fødevareregionen sin afgørelse af 18. oktober 2007 og anførte, at man ikke havde bemærkninger til Deres anmodning om opsættende virkning af Deres klage.

Ved brev til Dem af 7. januar 2008 meddelte Fødevarestyrelsen Dem, at Deres klage var tillagt opsættende virkning.

Ved e-mail af 21. januar 2008 anmodede Fødevarestyrelsen Fødevareinstituttet om en vurdering af, hvorvidt det materiale, Fødevareregion Øst havde modtaget fra Dem som bilag til Deres breve til fødevareregionen af henholdsvis 27. september 2007 og 29. november 2007, i tilstrækkelig grad dokumenterer et behov for indtagelse af kulhydratrige produkter under sportsudøvelse. Styrelsen ønskede desuden oplyst, om der foreligger øvrig relevant dokumentation for relevansen af at indtage kulhydratrige produkter uden elektrolytter under sportsudøvelse.

Ved brev af 13. marts 2008 oplyste Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager Dem om, at Fødevarestyrelsen pr. 1. februar 2008 havde overdraget Deres klagesag til sekretariatet for videre behandling, og at sekretariatet forventede at kunne træffe en afgørelse i sagen i løbet af 3 måneder.

Den 14. marts 2008 fremkom Fødevareinstituttet med sin vurdering af CC.

Indledningsvis oplyste instituttet, at EU's Videnskabelige Komite for Levnedsmidler (SCF) har udarbejdet vejledende anbefalinger for indholdet af bl.a. energi og kulhydrater i sportsprodukter indenfor følgende fire kategorier: Kulhydratrige produkter, kulhydrat-elektrolytdrikke, proteinprodukter og tilskud.

Instituttet betegnede CC som en højkoncentreret kulhydratsgel med kulhydrat som eneste energikilde. Instituttet vurderede, at produktet klart lever op til SCF's vejledende anbefalinger for sportsprodukt-kategorien »kulhydratrige produkter«. Da Fødevareinstituttet således allerede af denne grund vurderede produktet som lovligt, fandt instituttet det ikke relevant at vurdere, hvorvidt det videnskabelige bilagsmateriale, De havde indsendt til fødevareregionen, og som Fødevarestyrelsen havde anmodet instituttet om at vurdere, i tilstrækkelig grad dokumenterer et behov for at indtage kulhydratrige produkter under sportsudøvelse.

Videre henviste Fødevareinstituttet til, at fødevareregionen havde krævet produktet tilbagetrukket med den begrundelse, at »produkter til brug 'during exercise' skal tilsættes elektrolytter«. Instituttet udtalte, at dette var en misfortolkning af SCF-rapporten, da tilsætning af elektrolytter kun har relevans ved langt mere fortyndede kulhydratkonzentrationer end indholdet i CC. Hvor kulhydratrige produkter som

CC udelukkende har til formål at tilføre store mængder energi ved længerevarende fysisk aktivitet, har kulhydrat-elektrolytdrikke til hensigt både at forebygge dehydrering og at tilføre energi.

I sin sammenfatning anførte instituttet, at da det ernæringsmæssige formål med CC udelukkende er at tilføre energi, og ikke at tilgodese kroppens væskebalance, er der ikke grundlag for at tilsætte produktet elektrolytter. Fødevareinstituttet gav Dem derfor medhold i, at fødevareregionens afgørelse byggede på en misfortolkning af SCF-rapporten.

Videre skrev Fødevareinstituttet, at kulhydrattilførsel under fysisk aktivitet alene anses som en fordel for den sportslige præstation, hvis der er tale om fysisk aktivitet med høj intensitet i mere end 45-60 minutter. Det er vigtigt at være opmærksom på, at højkoncentreret kulhydrattilførsel nedsætter maveetomningshastigheden og kan give tarmgener. Kulhydratindtagelse i størrelsesordenen 30-60 g pr. time foreslås ved længerevarende fysisk aktivitet. Afslutningsvis skrev instituttet, at det ville være fordelagtigt, om disse forhold fremgik af emballagen for CC.

Den 17. marts 2008 sendte Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager Fødevareinstituttets vurdering i partshøring hos Dem.

Ved e-mail af 4. april 2008 til sekretariatet fremkom De med Deres bemærkninger til Fødevareinstituttets vurdering.

De anførte, at De var enig i Fødevareinstituttets konklusion om, at der ikke var grundlag for at tilsætte CC elektrolytter, og at produktet i dets aktuelle udformning var godkendt som kulhydratrigt produkt.

De fortsatte, at De ikke var enig i instituttets udtalelse om, at det ville være fordelagtigt, hvis det fremgik af emballagen for CC, at produktet skal bruges ved længerevarende fysisk aktivitet. De anførte, at produktet havde været på markedet i mere end 10 år med den samme vejledning, og at CC gennem årene havde etableret sig som et produkt til brug under højintensiv aktivitet. Derfor mente De, at en vejledning som omtalt af Fødevareinstituttet var overflødig. Endelig henviste De til, at De på Deres hjemmeside (hvis adresse fremgår af produktets emballage) oplyser, at produktet skal anvendes under langvarig og intensiv fysisk udfoldelse. De mente, at forbrugeren informeres tilstrækkeligt på denne måde.

Ved brev af 4. juli 2008 beklagede Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager, at der endnu ikke havde været tid til at behandle Deres klage, hvilket skyldtes, at der var en betydelig mængde sager til behandling i sekretariatet. Sekretariatet forventede at kunne træffe afgørelse i sagen i løbet af 3 måneder.

Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklagers bemærkninger

Begrundelsen for fødevareregionens afgørelse om påbud om indsendelse af dokumentation for tilbage-trækning fra senere omsætningsled af CC var, at produktet i kraft af anprisningen »use during exercise« blev markedsført som et sportsprodukt, til trods for at produktet – fordi det ikke er tilsat elektrolytter – efter regionens opfattelse ikke er egnet til at dække et særligt behov i forbindelse med sportsudøvelse og dermed ikke opfylder kravene til sportsprodukter. Fødevareregionen fandt, at markedsføringen af CC dermed er groft vildledende, jf. fødevarereforordningens art. 16, og at produktet ikke er en lovlig fødevare.

Efterfølgende har Fødevareinstituttet vurderet, at CC falder ind under kategorien »kulhydratrige produkter«, da det lever op til de vejledende anbefalinger for denne produktkategori, som EU's Videnskabelige Komite for Levnedsmidler har udarbejdet. Da produktets ernæringsmæssige formål udelukkende er at tilføre energi, har Fødevareinstituttet endvidere vurderet, at der ikke er noget sagligt grundlag for at kræve tilsætning af elektrolytter.

Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager finder intet grundlag for at tilsidesætte Fødevareinstituttets faglige vurdering af produktet CC og lægger derfor til grund, at produktet er et sportsprodukt, som lever op til SCF-rapportens vejledende anbefalinger for sportsproduktkategorien »kulhydratrige produkter«. For produkter af denne kategori gælder intet krav om tilsætning af elektrolytter. Derfor finder

sekretariatet, at det faglige grundlag for fødevareregionens afgørelse er bortfaldet, og at markedsføringen af CC ikke er vildledende i medfør af fødevareforordningens art. 16.

Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklagers afgørelse

Af ovennævnte grunde ophæver Sekretariatet for Fødevare- og Veterinærklager den af Fødevareregion Øst den 18. oktober 2007 truffne afgørelse (med tillæg af 5. november 2007) om påbud om fremsendelse af dokumentation for tilbagetrækning fra senere omsætningsled af produktet CC.

Dette betyder, at De kan se bort fra fødevareregionens afgørelse og ikke skal fremsende dokumentation for tilbagetrækning fra senere omsætningsled af det nævnte produkt.

Denne afgørelse kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Venlig hilsen

Morten Rathsack

Fuldmægtig, cand. jur.

- 1) Lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer med senere ændringer
- 2) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen, om oprettelse af Den europæiske fødevarer sikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarer sikkerhed med senere ændringer